

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

13. szám.

XI. évfolyam.

1940. július 1.

Magyarország kormányzójához!

(1940. jún. 18.)

Üdvözlünk Téged, magyarok vezére,
Forró imát küldünk Érted föl az égbe!
Nehéz küzdelmekben vetted át a széket,
Vaseros kezedd kormányozd e népet.
Vészes felleg borult sokszor szép hazánkra,
De Te, mint bátor hős mentél a csatába.

Hús esztendő alatt sokszor ért gond, bánat,
Azért bölcs kezekkel kormányozd hazánkat.
Hálás szívvel mondunk köszönetet Néked;
Annyi sok csapástól óvtad meg-e népet.
Neked köszönhetjük, hogy annyi magyar testvér,
Nehéz rabság után hazánkba visszatért.

Vezesd továbbra is, kormányozd e népet.
Segítsen az Isten győzelemre Téged!
Legyen megint naggyá újra ez az ország,
Áldja érte Neved az egész magyarság!
Éltessen sokáig a Mindenható Isten,
A magyarok Istene mindenben segítsen!

A Kormányzó Úr születésnapja.

Június 18-án ünnepelte az egész világ, minden külső pompa nélkül, de annál nagyobb szeretetben s áhítatban a Kormányzó Úr 72-ik születésnapját, mert nem únja meg a család a családfő megköszöntését visszatérő ünnepnapjain. A nemzet szószoros értelmében vérségi kapcsolat, „nemzet“, tehát család. Bibliai értelemben egy óriási gyülekezet, mely a maga sinai pusztáján Isten Igéreteit követi. A nemzet igazi fejében mindig van atyai és lelkipásztori vonás. Horthy Miklós kormányzó urunkban, mint államfőben végre —

négyszáz év után először — önmagunkat látjuk. Szinte az igazi magyarság próbája ő. A vérben és lélekben magyar megismeri benne az örök magyart. Mérték mindnyájunk számára. Ki a magyar? — kérditek. A csúcson álló kormányzó nyugodt, erős alakjára mutatunk: ő a magyar férfi. Ki a magyar? — kérdi a történelem, — milyen az a magyar, aki érdemes a holnapra, aki a történelmi lelket tovább adja, aki régi és új, mint a tölgyfa a tavaszi fényben? A mi kormányzó urunkra mutatunk: Lássátok! Ilyen!

Levelét kaptunk.

Kisásziában, Tharsus városában élt Krisztus Jézus idejében egy zsidó ifjú, akit Saulnak hívtak. Bár származására s anyanyelvére nézve zsidó volt, római állampolgársággal rendelkezett, mert szülővárosa a nagy római világbirodalomhoz tartozott. A műveltség, a szellem pedig, amely szülővárosában uralkodott, se nem zsidó, se nem római, hanem görög volt. Így Saulnak meg volt az a szerencséje, hogy születésétől kezdve sokféle szokásokat, sokféle nemzetiséggel és nyelvvel érintkezett. És korának három legnagyobb műveltségét: a hatalmas, ősi zsidó műveltséget, a csodálatos görög műveltséget és az újszerű katonai meg jogi római műveltséget *egyszerre* átélhette. A zsidó műveltség rejtelseibe a nagy tudású, általános megbecsülésnek és tekintélynek örvendő Gama-liel avatta őt be. Annak neve, aki a görög műveltség rejtelseibe avatta őt be, már elveszett. A római tudást pedig elsajátította az iskolában, a piacon, az élet és közlekedés minden vonatkozásában. Így hát mire Saul felnőtt, tele volt érdeklődéssel és megértéssel *minden fajta* ember iránt s

nem esett abba a hibába, hogy csak egy nemzetbeli s egy gondolkodásbeli ember baját, gondját, örömét tudta átérezni. Ellenkezőleg! Az ő lelke tág és sokrétű volt, sokféle ember lelkét és életét tudta figyelemmel és odaadással kísérni. Saul azonban a maga lelkének mélységében a sok tudás mellett végtelenül vallásos és hívő is volt s áhítatosan ragaszkodott mindahhoz, amit az ótestamentum Szent vallása és annak rejtelmes bölcsessége tanított. Mindhalálig rajongó híve volt Mózesnek, Dávidnak és a nagy prófétáknak. Ismerte részletesen, hűségesen ezeknek minden írását s még ennél is többet! A rejtelmes bölcsességnek azokat a legszentebb titkait is ismerte, amelyek a hívők nagy közönsége előtt hétpecsétes titokkal vannak elzárva. Így világosan tudta, hogy az emberiségnek Isten megváltót ígért. Világosan tudta, hogy Isten az emberiségnek megígérte, hogy megszabadítására elküldi az ő egyszülött fiát, aki maga is Isten, de egyidőre emberré fog válni.

Saul várta és figyelte, hogy mikor jön el az emberiség megváltója, mikor válik emberré Isten?

Egyszerre csak meghallotta, hogy Jeruzsálemben egy kis csoport ember azt híreszteli, hogy az ő mesterük, akit nem sokkal azelőtt feszítettek keresztre, akit Krisztus Jézusnak hívnak, — halottaiból feltámadt, mert ő maga volt a megváltó üdvözítő, — ő maga volt az emberré vált Isten. A hírt Gamaliel is meghallotta, Saul tanítója, s mindketten legszentebb igazságérzetükben sértődtek meg s nagy haragra lobbantak. Micsoda szentségtörés az, hogy ez a kis csoport szegény, tanulatlan ember, azt meri híresztelni, hogy az ő mesterük az emberré vált Isten a világ megváltója? Ezt nem lehet tűrni! Nem szabad, hogy ilyen hazugságok terjedjenek el! Meg kell akadályozni ezeknek a valótlán híreknek a továbbadását, mert ezek ellenkeznek az igazsággal!

Gamaliel és Saul üldözni kezdték tehát Krisztus Jézus híveit s igyekeztek mindent elkövetni, hogy elnémiítsák őket. Az üldözés mind hevesebb és hevesebb formákat öltött, végre is, odáig fajult, hogy elhatározták Krisztus Jézus egyik hívének, Istvánnak megkövezését. Saul maga ugyan nem vetett sajátkezűleg követ Istvánra, csak őrizte azoknak a ruháit, akik Istvánra köveket dobáltak. De hiába kövezték Istvánt, hiába gyötörték, ő továbbra is vallotta és hirdette, hogy igenis az ő keresztre feszített és feltámadott mesterük Isten fia volt és az egész világ megváltója lett s mindenkinek örök életet ad, aki szereti őt s hozzá csatlakozik.

Minél inkább vallotta ezt István, annál inkább kövezték őt. Ő azonban még mindig nem vesztette el lelki erejét. Ellenkezőleg, még halála előtt hosszú beszédet tartott üldözőinek és igyekezett őket jó útra téríteni. Megmagyarázta nekik, hogy véges-végig az ótestamentumon, véges-végig a zsidó nép történetén megismétlődik az az ígélet és biztatás, hogy el fog jönni a megváltó és most eljött és most ugyanúgy ellene támadnak, amiként a múltban ellentámadtak a prófétáknak és a szenteknek.

Mialatt beszélt, arca világított, mint angyal arc! Hiába! Nem hallgattak rá. Nem szívelték megintő szavait. Agyonkövezték őt s ő lett a kereszténység első vértanúja: István vértanú. Utolsó szava könyörgés volt gyilkosaiért, mondván: „Uram, ne tulajdonítsd nekik ezt a bűnt!”

De Sault István prédikációja és halála sem világosította meg. Ő még mindig nem tudta elhinni, hogy a megváltó Isten, akinek eljöveteletét a próféták megjósolták, azonos lehet István vértanú keresztre feszített mesterével. Nem bírta elképzelni, hogy a mindenható, teremtő Atyaúrsten fia szegényesen, elhagyottan, észrevétlenül halhatott meg a keresztfán, ahelyett, hogy hatalomban és pompában jelent volna meg az emberiség színe előtt s az egész világ imádtá volna őt. Nem tudta ezt elhinni és üldözte tovább a keresztényeket, ahol csak tudta. Végül is elhatározta, hogy ugyancsak hathatós üldözés céljából elmegy egy nagy városba: Damaszkuszba. De mikor a damaszkuszi úton ment s már-már közeljárt Damaszkusz városához:

„...nagy hirtelenséggel fénysugározta őt körül a mennyből. És ő leesett a földre és hallott szót, amely így szólította őt meg: Saul, Saul, mért üldözöl engemet?”

A sugárzó fényben a feltámadt Krisztus jelent meg és beszélt Saulnak. Saul saját szemével látta és hallotta a feltámadt Krisztust. Megismerte, hogy csakugyan Ő az, akit a próféták megjósoltak, akit Ő a rejtelmes bölcsességből ismert s akit keresztre feszítettek. Mindezt maga tapasztalta meg, belátta tehát, hogy nem neki, de István vértanúnak és a keresztényeknek van igazuk! S menten elhatározta, hogy egész életét ennek az igazságnak fogja szentelni. Hirdetni fogja mindenfelé, hogy a világ megváltója eljött testi szem részére ugyan láthatatlanul, de a lélek szeme részére láthatóan, közöttünk él! Keressük Őt meg, fogadjuk meg tanait, szeressük, imádjuk, ismerjük meg s legyünk tanítványai!

Krisztussal való személyes találkozása új emberré tette Sault. Pál lett belőle s csakugyan egész életét annak szentelte, hogy Krisztus ismeretére tanította az embereket. Így nyerte el a Pál apostol nevet s tudjuk, hogy az Ő csodálatos működésének csodálatos eredménye következtében terjedtek el a keresztény tanok a földön.

Bizonyára velem együtt sokan kérdezik, miképpen lehetséges az, hogy Pál apostol annyi sok országban el tudta fogadtatni a keresztény tanokat, amikor mindezekben az országokban olyan sok ellenállás és ellenkezés élt a kereszténység iránt?

Pál apostol csodálatos, nagy eredményeinek égi és földi okai vannak. Mi, jelen sorokban, csak a földi okokról emlékezünk meg. Ezek a következők;

I. Senki sem ismerte és tudta úgy, mint Ő azokat az ellenvetéseket és visszautasításokat, amik a zsidó, görög, kisázsiai és római lelkekben élnek a kereszténység ellen. Ő maga azért ismerte jól ezeket az ellenérveket, mert hiszen ezek az Ő saját lelkében is éltek, mielőtt Krisztust saját szemével meg nem látta. Mivel tehát Ő nagyon jól

ismerte az ellenvetéseket, legjobban el is tudta osztatni, le is tudta győzni őket.

II. Mivel Ő egész életében olyan jól beletudta magát élni, annyiféle ember lelki világába és gondolkodásába, — a görögök, rómaiak, kisázsiaiak, zsidók, stb. belső világába egyaránt, — meg is tudta találni, hogy melyiknek mit, hogyan kell megmagyarázni és felfoghatóvá tenni, valamennyinek a nyelven tudott beszélni. Egész másképp magyarázott Ő a görögöknek, mint a zsidóknak, másképp a kisázsiaiaknak, mint a rómaiaknak. S mindegyik nemzetiségű emberhez megtalálta a hangot, az utat. Ahány prédikációja, ahány levele, annyiféle.

Azt, hogy Ő mennyire átérzte a különböző embereket s mennyire beleélte magát a különböző emberek különböző lelkivilágába, látható az Ő leveleiből. Ezeket Ő az igazi keresztény szellem megerősítésére írta, különböző országokba s valamennyi más és más. Amikor a rómaiaknak ír, a jogból és törvényből indul ki, mert tudja, hogy a rómaiak ezt szeretik és jól ismerik. A görögökhöz szólva arról, az „ismeretlen Istenről“ beszél, aki a görögök annyira tisztelnek, de még nem tudják, hogy ki. A zsidókhöz szólva pedig a zsidók ótestamentumi szent könyveit, a prófétákat s királyokat idézi stb. Látható tehát, hogy mindég abból indul ki, amihez az illető, akit tanítani akar, ért s erre építi fel a vezetését.

III. Pál apostol saját lelkéből kiindulva nagyon jól ismerte azt a különbséget, ami az igazság fel nem ismerése és az igazság ismerése között van. Ő nem felejtette el azt az időt, amikor még Ő Krisztus tanait üldözte, nem pedig szolgálta. Élénken emlékezett arra, hogy abban az időben milyen volt az Ő belső állapota s össze tudta hasonlítani az akkorit a maga későbbi belső állapotával. Mivel a különbséget annyira jól ismerte, minden embernek egész lelkével — lobogó, nagy-nagy szeretettel, — kívánta, hogy ők is éljék át azt a megváltozást, amit Ő átélt, ők is jussanak el a Krisztus fel nem ismerésétől Krisztus felismeréséig, mert csak ez tud békét és nyugodalmat adni a léleknek, minden körülmények között. Pál apostol sok üldözésen, szenvedésen ment keresztül, többiben volt rab is, de minden szenvedés és gyötrelme között, sokkalta boldogabb volt Krisztus megismerése által, mint azelőtt, Krisztus megismerése nélkül, a jólétben és gondtalanságban. Azt a megbékélést, megerősödést, megnyugvást és örömet, — amit Ő maga tapasztalt és birt, — akarta Ő átadni mindenkinek. S ha tudta is, hogy nem érhet mindenkít azonnal az a kegyelem, ami Őt érte, — Krisztus személyes meglátása, — hitte és bízott abban, hogy mégis, — enélkül is — sokakkal meg lehet értetni és el lehet fogadtatni a Krisztusról szóló tudományt. Ismerte a léleknek azokat az utait, amelyeken keresztül mindenki maga meggyőződhet Krisztus létezéséről s mindenki maga részesülhet Krisztus erejében.

Ez a három fő mozgató erő hatotta át Pál apostol lelkét, amikor törhetetlenül és fáradhatat-

lanul hirdette az igazságot és írta a maga csodálatos leveleit.

E levelek közül az egyik legmeggrázóbb az úgynevezett zsidókhöz írt levél. Az olvasónak a szíve mélyébe hatol bele az a mindég megújuló fáradhatatlanság és türelem, amivel mindég újra beleéli magát a zsidó lélek kételyeibe, ellenvetéseibe s igyekszik azokat eloszlatni.

Kedves olvasó, ha fogalmat akarsz alkotni arról, hogy mi az az emberszeretet, olvasd el Pál apostolnak a zsidókhöz írt levelét s akkor fogod látni, hogy az önzetlen odaadásnak mekkora fénye ég Pál apostol lelkében, amellyel Pál apostol mindég újra meg újra megkérdezte önmagától, vajjon mi akadályozza még a zsidók lelkét Krisztus befogadására s lankadhatatlanul fárad, hogy ezek az akadályok eloszoljanak s a zsidók magukévá tegyék azt a megismerést és békét, ami őt magát áthatja, mióta Krisztust szereti. — Pál apostol lelke nem bírja meg, hogy csak neki legyen kincse. Az ő lelke azt kívánja, hogy ő a maga kincsét megossza embertársaival, továbbadja felebarátainak s ezért elkövet s odaáldoz mindent.

Munkájának áldásos gyümölcseit megélhette még életében, mert sikerült neki úgy a pogányok, mint a zsidók között sok embert megvilágosítani, akik az író igaz értelmében keresztényekké is lettek.

Lássuk azonban a zsidókhöz írt levelet közelebbről és figyeljük meg benne a szeretet és tanítás hatalmas művét! Ez a levél 13 részből áll és fő gondolatai ezek:

1. Isten évszázadokon keresztül szólt az emberekhez, a próféták által, most azonban elhallgattak a próféták s megszólalt Isten fia maga. Isten fia, Krisztus, nemcsak nagyobb a prófétáknál, hanem nagyobb az angyaloknál is, mert maga Isten mondotta rá, hogy őt Istennek minden angyalai imádják.

2. Most, amikor a zsidók azelőtt a kérdés előtt állnak, hogy Krisztust felismerik és befogadják-e, ugyanolyan megpróbáltatást élnek át, mint egykor az u. n. „elkeseredés“ idején. Az „elkeseredés“ ideje akkor következett be a zsidó népre, amikor a vöröstengeri átkelés után, a vándorlások ideje alatt, nagy szomjúság következtében a nép elkeseredett, elvesztette Istenben való hitét s követelte Mózesztől, hogy beszéljen Istennel, ahelyett, hogy bízott volna Istenben s biztos lett volna afelől, hogy utolsó percben Isten a szükséges segítséget úgyis megadja majd nekik. Isten a nép elkeseredéséből azt látta, hogy a nép őt nem szereti és nem ismeri eléggé. Megadta tehát neki ugyan a kért vizet, azonban azzal büntette őt meg, hogy 40 évig bolyongtatta őt a pusztában s az ígéret földjére nem vezette be, csupán csak a következő nemzedéket, amelyik ebben az „elkeseredésben“ nem vett részt.

Most megint egy hasonló, de még nagyobb megpróbáltatás ideje jött el. És ha a nép nem veszi elég komolyan Isten adományát, ígéretbeváltását és megkeményítve szívet Isten ellen, nem fogadja be szeretetébe Krisztust: Isten nem fogja a zsidóságot beengedni az ő békéjébe s örök

nyughatatlanság lesz osztályrésze. Isten békéjébe csak Krisztus vezethet be, aki őt nem ismeri, nem nyugodhatik meg. Így tehát Krisztus az „igazi főpap“, mert ő vezet Istenhez.

3. De hogyan lehet Krisztus „igazi főpap“, amikor ő nem Áron rendjéből, nem Lévi nemzetiségéből való, holott pap csak az lehet, aki Lévi nemzetiségének tagja?

Krisztus azonban másféle „főpap“, nem olyan, mint a földi papok. Ő a „Melchisedek rendjéből való“ és így magasabb fokú, mint az Áron rendje.

Ki volt Áron és ki volt Melchisedek?

Áron volt Mózes testvére, az első nagy papja Izraelnek, kinek száraz botja kivirult és ezt a kivirult vesszőt a szentek szentjében, a frigy-ládában, a jeruzsálemi Salamon templom legbelsejében őrizték.

Melchisedek pedig volt Salem uralkodója, vagyis a béke és igazság királya s mikor Ábrahám legyőzte az összes szomszédos királyokat s nagy dicsőségre nagy bölcsességre tett szert, találkozott Melchisedekkel. Melchisedek ekkor megáldotta Ábrahámot, kenyeret és szőlőlevet adott neki, előre jelképezvén az egykor eljövendő Úrvacsorát.

Mivel Melchisedek magasztosabb és nagyobb volt Ábrahámnál, az akkori emberek legnagyobbjánál, több volt mint ember. Égi lényekhez tartozott, „napjainak nincs kezdete és vége, pap marad mindörökké.“

Krisztus tehát, — az „igazi főpap“, — nem Áron rendjének, hanem Melchisedek rendjének folytatója s ebben a rendben ő a legmagasabb.

IV. A vallásos szertartásokat és külsőségeket maga Isten rendelte el a sinai hegyen, miután az égő tüskebokorból a 10 parancsolatot már megadta. Kifejezetten megmondotta Isten, hogy ezek a szertartások csupán csak jelképek, és csupán „mennyei dolgok ábrázolásául és árnyékául szolgálnak.“

Miben állnak ezek az Isten által rendelt jelképes szertartások?

Kívül van az első sátor, amelyben van a gyertya, az asztal és a kenyér. Ezt nevezik szenthelynek.

A második kárpiton túl pedig az a sátor, amelyet neveznek szentek szentjének. Ebben van a füstölő oltár és a szövetség ládája. (A szövetség ádjában a mannás aranykorsó, Áron kihajtott vesszeje és a szövetség táblái).

Az első sátorba mindenkor bejárnak a papok áldozni, a másodikba azonban, a szentek szentjébe csak egy évben egyszer megy be maga a főpap és ott állatok vérével áldoz.

Az azonban most már mindezek a jelképes szertartások feleslegessé váltak, mert amit jelképeztek, aminek földi árnyékai voltak, az maga lejött a földre, maga megvalósult.

„Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövendő javaknak főpapja, nagyobb és tökéletesebb, nem

kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül.

És nem bakok és tulkok vére által, hanem az ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve.“

V. Az eddig végzett papi áldozat nem volt hatáson, mert mindég újra meg újra meg kellett ismételn. Krisztus egyszeri áldozata elegendő volt, azt nem kell megismételni. Ő halálával s feltámadásával megszerezte a bűnök bocsánatát és a megváltást mindenkinek, aki őbenne hisz és bizik.

Azt, hogy *miképen* kell hinni és bizni, számtalan gyönyörű ótestamentumi példa tanítja Énochtól, (aki élve vitetett fel az égbe) s Nóétól, (aki megmenekedett a vízözöntől) kezdve egészen Illésig és Efizeusig, aki egy hívő és bizó szegény özvegyasszony fiát feltámasztotta.

Hitünkben és bizodalunkban ne tántorítson meg bennünket, ha szenvedés vagy csapás ér, mert, „akit szeret Isten, megdorgálja, — megostoroz pedig mindenkit, akit fiává fogad,“ ha pedig a fenyítés ellen nem lázadtok fel, hanem azt szelíden elszenveditek, úgy bánik veletek Isten, mint fiaival.

Isten békességében mindenki megmaradhat, aki hűséges és álhatalos a szeretetben, jó cselekedetben és tiszta életben. Aki azonban vét a jó cselekedet és a tiszta élet ellen, elveszti Isten békességét. Csak aki nem fárad bele a jó cselekedet megújításába és a tiszta életbe, csak az marad tagja annak a közösségnek, amely az Istent és emberszerető, jócselekvésű embereket egyesíti s amely közösségnek „Új Jeruzsálem“ a neve.

Ezek a főbb gondolatai Pál apostol azon levelének, amelyet úgy neveznek, hogy „a zsidókhoz írt levél“. Ha azonban jól meggondolom a dolgot, ez a levél nemcsak a zsidókhoz van írva, hanem hozzám és hozzád is kedves olvasóm!

Olvasd el hát alaposan és hűségesen s végy belőle minél több táplálékot a küzdés, a tűrés és a jótakarás útjára.

Megkaptuk Pál apostol levelét. Érezzük, tudjuk, hogy mindnyájunknak szól. De vajjon képesek vagyunk-e hasznunkra fordítani? Pál apostol azt állítja, hogy a feltámadt Krisztus él, közelünkben van s ha testi szemünkkel nem is, de lelkünkkel megtalálhatjuk Őt, hozzája csatlakozhatunk. Azt is állítja Pál apostol, ha ezt megtettük, ha megkeresztük és megtaláltuk Krisztust, ha hozzácsatlakoztunk, akkor életünk egészen megváltozik, sokkal könnyebb, sokkal szebb, békésebb és örömtelibb lesz. Pál apostol szerint tehát mindnyájunknak érdeke, hogy felkeressük lelkünkkel Krisztust s hozzácsatlakozzunk, mert egyedül csak tőle várhatjuk nyomorúságos, tengődő életünk megszépülését.

Nem hiszünk talán egy testi szemmel láthatatlan lény segítségében?

Dehogyan is nem! Azt a jótékony főurat, aki száz év előtt meghalt s akinek alapítványából kis fiam adományokat élvez, testi szemmel sohasem láttam s mégis élvezem segítségét. Szent István

király ezer évvel ezelőtt meghalt és én őt testi szemmel ugyancsak nem láthattam s mégis neki köszönhetem, hogy szülővárosomban, Esztergomban, püspökség van s a püspöki iskolában, a püspöki udvarban engem annyi mindenre megtanítottak. Édesanyám sok évvel ezelőtt meghalt s azóta őt testi szemmel nem láthatom s mégis, minden alkalommal, amikor elfut a méreg s valamelyik gyerekeimet meg akarom verni, vagy pedig valamelyik felnőtt embertársamon akarom bosszúmat kitölteni, édesanyám láthatatlanul is megfogja kezemet s visszatart ilyen cselekedetektől. Így neki, akit testi szemmel nem láthatok, köszönhetem, hogy az ő halála óta nem verem többé gyerekeimet s nem sértem meg embertársaimat.

Mindebből látszik, hogy igen sokszor vannak olyanok segítségünkre, akik szemmel nem láthatók. S ha a szemmel nem látható segítők közül csakugyan Krisztus a legnagyobb, azt kell csupán csak megtudni, hogyan találhatjuk meg Őt?

Ez annál nehezebb, mert egyelőre nem is hisszük el, hogy Krisztus csakugyan létezik, hogy Krisztus csakugyan a közelünkben van és csakugyan segítségünkre lesz, ha hozzá csatlakozunk. Pedig mekkora hibát követnénk el, ha végül is kiderülne, hogy nem volt igaza a mi kétségünknek s rá kellene jönni arra, hogy életünk legnagyobb boldogságát és segítségét mulasztottuk el akkor, amikor a köztünk láthatatlanul élő Krisztust nem kerestük meg!

Gondolkozzunk csak józanul! Több eset nem lehetséges, csak kettő. Vagy él közöttünk láthatatlanul, segítségünkre készen, Krisztus, vagy pedig nem él közöttünk. Ha él közöttünk, egy úton fogjuk őt megtalálni: az iránta való szeretet és bizodalom által! Próbáljuk meg szeretni Őt, próbáljuk meg keresni Őt, s meg fogjuk látni, meg fogjuk tapasztalni, ha mindég újra meg újra megújítjuk magunkban a Krisztus iránt való szeretetet és bizodalmat, akkor meg is fogjuk találni Krisztust s részesülni fogunk az ő hathatós segítségében.

Kérdés csak az, hogyan kell szeretni Krisztust?

Képzeld el Krisztust magunk mellett láthatatlanul, a maga végtelen szelidségében és jóságában, amint várja azt, hogy lelki szemünket feléje fordítsuk és segítségét igénybe vegyük. Övezzük szeretettel az ő szelíd, tűrő, istenien emberséges, önzetlenül szerető lényét és jegyezzük meg magunknak, hogy minden vadságunk, igazságtalanságunk, erőszakosságunk és hazugságunk, minden bűnünk neki okoz fájdalmat és rajta üt sebet.

Gondoljunk Krisztusra óvó szeretettel, igyekezzünk őt újabb és újabb fájdalomtól megkímélni.

S jegyezzük meg magunknak azt is, hogy minden önlegyőzésünk, minden szerető tettünk s minden jó gondolatunk neki okoz örömet. *A hozzá való bizalmunk pedig megadja neki a lehetőséget arra, hogy segítsen rajtunk!*

Képzeld el láthatatlan, szelíd, üdvözítő lényét oldalunkon, amint várja szeretetünket s várja, hogy segítsen rajtunk.

Az anyai szív.

Szólítják nevemet, hírt hozott a pósta.
Szomorú rab szívem — öröme vigasza.
Irja édesanyám — fiam én szeretlek!
Te vagy az öröme bánatos szívemnek.

Egészséges vagyok, ne aggódj miattam!
Csak a szívem beteg, hogy nem lehetek ottan.
Először nem birtam — szégyeltem elmenni,
Hogy egyetlen fiamnak börtönben kell lenni.

Válaszodat várom, írjad meg azonnal,
Rögtön megyek hozzád, az első vonattal.
Viszek neked mindent, szívem neked adom,
Csak lássalak még egyszer, egyetlen magzatom.

Levél a kezemben, könnyem hull le rája,
Mindent megbocsájtott az egyetlen, — a drága.

Régi jegyzetek.

(Bányászors:)

Irta: Mándi Janka.

A világháború lezajlása után testben és lélekben pihenést vágyva, engedtem egy öreg barátom unszolásának, hátat fordítottam a főváros zajának és egy nagyon hideg, zimankós téli reggelen leutaztam hozzá, egy határszéli bányatelepre — pihenni.

Sohasem fogom elfelejteni, mennyire megkapott annak a tájnak a mesékbeillő festői szépsége. Egy meredek hegy lábánál hosszú girbe-gurba sorban, távol egymástól, mintegy széjjeldobálva ferde tetejű, fehérre meszelt kis kunyhók terültek el és körös-körül, amerre a szem ellátott, vakító fehér hószőnyeg borította a tájat. Amint áhitattal és megbabonázva néztem ezt a gyönyörű vidéket, — valahogy az a gondolat fogamzott meg bennem, hogy nagyon csöndes és nagyon megbékült emberek lakhatnak itten. Úgy éreztem, hogy itt a legfáradtabb test és a legfáradtabb lélek is megpihenhet.

Az első éjjelen nem sokat aludtunk, — barátommal beszélgetve ültünk a petróleumlámpával megvilágított kis szobában és régi idők — régi közös ösmerősök emlékének felelevenítésével töltöttük az időt, amikor egy halk bűgő hang hangzott a hegy felől s mindjobban erősödve végigzúgott a kis telep felett. — „Hajnali három órát bűg a bányakürt“ — szólott barátom. A bányászereg ébresztője ez, azt jelenti, hogy munkára fel. Itt haladnak el majd az ablakok alatt, jer nézzük meg őket.

Kitártuk az ablakot, kihajoltunk rajta és szinte önfeledten szívtuk magunkba a hegyekről jövő édes fenyőillattal telt hajnali levegőt. Az este gyönyörűnek látszó tájék most még csodásabbnak tetszett. A bányatelep minden kis kunyhójában kigyulladt az olajmécs s mint apró kis fárbortüzek világítottak bele a sötétségbe, majd a düledező kis kapuk nyikorogtak sorra, a keményre fagyott hó ropogott

a szeges csizmatalp alatt s itt is, ott is felhangzott a bányászköszöntés: „Szerencse fel.“

Csipős, hideg téli szél fujt s a meghajolt fejeken pihenő, szakadtszélű kalapokra a fenyőfák hosszú tüleveleiről egy-egy maroknyi zuzmara hullott.

Lenn, a handalon túl, a bánya sötét szája elnyelte a kis embercsoportot s a csönd észrevétel nélkül visszatért a tájra, — de ez a csönd valami megnevezhetetlen varázserővel szólt hozzám egy új népről, egy új világról.

Másnap öreg barátommal, aki évtizedek óta a bányászok orvosa volt, — lementünk a bányába. Nyikorgó, csigán forgó csille vitt le bennünket a mélybe, — lenn a bánya mélyén fekete falak meredtek elénk, valami nehéz, dohos szagot árasztva magukból s a tárna közepén egy lámpás égett. A bányászok hunyorgó szemmel, pislogva néztek a felhőren lobogó lámpafénybe, majd izzadt kezükben csattant a csákány és közben egy-egy távoli tárnából halk dübörgése hallatszott a robbanó dinamitnak. Barátom a sorozatos bányaszerencsétlenségekről beszélt s én arra gondoltam, hogy lehet ma bányalég, lehet földomlás, vagy világraszóló bányakatasztrófa, — holnap az ember mégis csak újra leszáll 150—200 méter mélyre a föld gyomrába, hogy fölhozza magának azt a keskeny kis darabka száraz, mindennapi kenyeret.

Hosszan elnéztem őket, amint jöttünk fel sem figyelve, dolgoztak tovább. Barátom távolról sorra mutogatta őket nekem és most már nem a bányáról, hanem egyik-másik bányásznak a szomorú életéről mesélgetett. — „Mindegyiknek megvan itt a maga kis tragédiája, — mondta. — A bányászsors nehéz, különösen ezen a tájon. Ez a föld mostoha gyermeke a sorsnak, — meddő, gabona nem terem rajta, a tél hosszú s a nyár olyan rövid, hogy az a kevés kapás növény sem érik be és ősszel az éretlenül letördelt tengerit a kemencében szárítgatják, hogy meg ne penészedjen és ezen tengődnek egész esztendőn át. Gyermekeik szegénységben nőnek fel, a fiuk az apjuk nyomdokaiba lépnek s egy szép napon lejönnek a bányába ők is folytatni ott, ahol az apjuk elhagyta és fölveszik az apjuk fáradt kezéből kihullott csákányt.

Látod, az ott Horváth János, — folytatta, — rengeteget dolgozik, minden falatot megvon magától. A felesége kiment Amerikába s ő utána akar menni. — „Amerikába?“ kérdeztem csodálkozva. — „Igen,“ — felelte az öreg doktor, „amikor az új határok átka szakadt itt reánk s a nyomorúságunk nőttön-nőtt, sokan, akik nem bírtak megbékülni sorsukkal, egy kis csoportba verődve, egy pár keserves krajcárt összeszedve, egy szép napon, senkinek se szólva róla, elhagyták a handalt. Úgy látszik, valaki jó előre megszerezte nekik az írásokat, hajójegyet, szóval mindent, — az itthon maradtak sokáig irigykedve gondoltak rájuk. Aztán egy kis idő múlva szomorú hír jött felőlük. Rossz-lelkű ügynökök áldozatai lettek, kik otthonukból kicsalták őket, munkát, nagyszerű

megélhetési lehetőséget ígérve nekik, — az ígéretekben aztán semmi sem vált valóra s most teljesen magokra hagyatva és a legnagyobb nyomorban tengődnek idegen földön. János eddig is siratta az asszonyt, de akkor elhatározta, hogy elmegy és hazahozza, ha addig él is s azóta valami vad szenvedéllyel egyre gyűjti a pénzét. Azt mondják, ahogy a bányából hazamegy, első dolga megnézni a sublót fiát, hogy nem lopta-e el valaki a pénzét és esténként a sápadt olajmécs fényénél reszkető ujjakkal számlálgatja kis vagyonát. — Most csak munkájára látszott figyelni, hozzáléptünk. „No fiam, megy-e a munka?“ kérdezte tőle az öreg doktor. „Megy,“ felelte fejtelhajtva és egykedvű arccal a fiú. „Sok hija van-e még a pénznek János?“ kérdezte tovább az öreg doktor. A fiú fölneézett, fejét fölemelte és mosolygott. Az előbb még olyan kifejezéstelen arca egy másodperc alatt valami leírhatatlan boldog kifejezést öltött, két szeme lázas fényben égett és szinte diadalmas hangon mondta: „Nem sok, nem sok. A nyárvégén, — mondta aztán kis szünet után, valami különös, rossz, rekedt hangon, — a nyár végén már indulok.“

Ez a sápadt, szomorú fiú ott tartzkodásom alatt igen sokszor eszembe jutott. Hajnalonként, amikor felébredtem a bányakürt hívogató szavára, arra gondoltam, hogy János félig pihenten, görnyedt vállára most vette föl az új nap terhét, az új nap robotját és rá gondoltam szombat esténként is, amikor ő a kis heti keresetéből egy pár lejjel boldogan gyarapította összekuporgatott vagyonkáját.

Telt az idő, arra mifelénk már bizonyára régen tavaszodni kezdett, de itt a vén havasok között még egyre csikorgó kemény tél volt. Egy vasárnap délelőtt, jól emlékszem rá, vadászatról tértünk meg, a velünk szemközti úton a handal lakossága jött hosszú sorokban a templomba igyekezve, kopott kis hárászkezdőkbe burkoltan öreg anyókák apró, tipegő léptekkel sietve jöttek s mögöttük a férfiak és az asszonysereg fiatalabbja haladt, kopogtak a cipők szaporán a keményre fagyott hóban s a százcáncú, bő szoknyákat megmeglíbbentette a szél. Az egyik hóval befujt kis kunyhó előtt, kalapját mélyen a szemére húzva, ott állott János, — keskeny, görnyedt válla neki-dült egy jégvirágos ablaknak és gyöngye, törékeny testét megrázta a köhögés — a bányászbetegség — és sápadt szájaszélére, mint halálhírnöke, pirosan kiült a vér.

A mellette elhaladó templomba sietők hal-kan köszöntötték: „Szerencse fel!“ s ő sápadtan, dideregve, fázva, véres szájjal és véres szívvel hal-kan felelt: „Szerencse fel!“

Mi egy percig megdöbbenve néztünk össze az öreg doktorral, aztán odasieltünk a fiúhoz. „Mi történt János?“ kérdezte a doktor. „Semmi,“ felelte a fiú meggyötörtén. „Nem utazom már az asszony után, jó lesz a pénz temetésre.“ Egy percig még gondolkodni látszott, hogy visszatérjen-e, de aztán csendesesen, fáradtan, mélyen lehajtott fejjel ment tovább a templomba vezető úton. — Szó-

morú tekintetünk messze elkísérte. — Én ekkor láttam utoljára Jánost.

Az én pihenésre szánt időm is lejárt, később kellett már a visszautazásra és csendesen, úgy, ahogy jöttem, egy szép holdvilágos estén útnak indultam. Mikor szánkónk a handal szélén járt, én kalapomat mélyen megemelve, köszöntem egy láthatatlan, szomorú kis seregnek.

Óh, hogy szerettem volna visszatérni egy percre közéjük, a vért izzadó, nélkülözésekkel küzdő és meggyötörtten is hinni és imádkozni tudó szegény bányász nép közé. Hogy szerettem volna minden egyes bányásznak keményen megszorítani azt a kérges tenyerét és belekiáltani az éjbe a vén havasok közé, hogy mindig-mindig visszhangozzák nekik:

„Dolgozzatok és biztatok!”
„Szerencse fel!”

Szeresd a magányt.

A magány, ha egyszer
Reád talál,
Ne menekülj előle,
Szeressed azt
És ne félj úgy tőle.
Isten csak ott
Szólhat tehozzád, —
Szeresd a magányt,
Hisz', mikor az élet
Legjobban fáj néked:
Ugyis elhagy mindenki, —
És, amikor fázva, remegve,
Lelked egy lelket keresne:
Akkor nincs melletted senki...
Szeresd a magányt,
Mert, ha a halál
Egyszer rád talált:
Akkor is csak magad leszel...
S átlépned is egyedül kell
A lét határát. *Amon Hedvig.*

Asszonyok!

Írta: Kájel Endre.

A háború, ha egészen elkerül is bennünket, azonban egy eredménye lesz. Fölél minden készletet. A külföldi államok, nemcsak a hadviselők, de a semlegesek is annyira a hadviselés kiszolgálására rendezkednek be, hogy az olyan semleges ország, mint mi is vagyunk, nagyon hamar hijával lesz a szükséges nyersanyagoknak és ez a veszedelem fenyeget bennünket a ruházkodás terén. Már a mult háborúból tudjuk, hogy az ágyneműinket kellett felvarrni viselőruhának. Akárhány lepedőből még férfiruhát is készítettek. Most nagy erővel foglalkozik a kormány a háziipar megteremtésével, de a legfontosabb háziipar a szövészet. Ezt azért fontos tudni, mert a háziszövészet útján nyert vászonneműkkel először a saját háztartásunkat láthatjuk el.

A dagasztóteknőhöz mindig fehér kötényt köt a gazdasszony. Ez a fehér kötény akkor a legszébb, ha a ház népe maga szötte meg.

De a szakajtóruha is, meg a törlóruha is akkor igazi, ha a saját vásznunkból készül meg. Ezért fontos, hogy a falu népe a vászonhoz szükséges nyersanyag felett rendelkezék. Ezen a téren igen szépen összedolgozhat gazdag és szegény, mert akinek sok alkalmas földje van, de kevés munkaereje, adja oda földjét részért annak a szegény családnak, aki a munkát el tudja vállalni. Nem számítva a ruhára szükséges vászonneműt, ott van a zsák- és a ponyvaszükséglet, de még ezentúl is a házivászon mindenkor készpénzt ér.

Úgy, hogy ha a falu népe a saját szükségletét ellátná egészen és azonfelül is tudna házivásznat előállítani, azt mindenkor értékesíteni tudja.

De így tudjuk értékesíteni a falu téli munkaidéjét is. Mert a magyar falu legnagyobb vesztesége ott van, hogy a téli munkaidőnket nem tudjuk értékesíteni. Hacsak egymillió asszonyt és leányt veszünk is számításba, akkor is a négy téli hónapban százmillió munkanapot veszítünk el évente. Ezt kell megmenteni saját magunk, családunk, nemzetünk számára. Vessünk annyi kendert és lent, amennyit tudunk.

Addig jár a korszó a kútra, amíg el nem törik.

Volt egyszer egy macska. Ez a macska egy reggel bement a konyhába s ott megnyalakodott egy csésze tejet meg egy csésze zsírt. Azután kiment az udvarra és ott találkozott az úrral,

Kérdezi az úr:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már ma valamit?

— Nem ettem még semmit, — válaszolt a macska — csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt, de még éhes vagyok és azért téged is bekaplak. — Azzal hamm! bekapta az urat.

Most besompolygott az istállóba. Ott volt a tehén a borjúval.

Kérdezi a tehén:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már ma valamit?

— Nem ettem még ma semmit, — így a macska — csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron és most téged is megeszlek. — És hamm! bekapta a tehenet borjastól. Azonban jól megnőtt már; s kisétált a falu kapuja elé. Ott legelt a bika.

Kérdezi a macskát:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már valamit?

— Nem ettem én még ma semmit, csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron meg a tehenet az istállóban és most téged is bekaplak! — Volt, nincs: bekapta a bikát.

Nagy muzsikaszóval szembe jött ám egy lakodalmas menet. Az első kocsin ült a vőlegény meg a menyasszony, a másodikon a vőfélyek meg a nyoszolyók, a harmadikon a rokonság, a negyedikon a vénasszonyok meg a vénemberek, az ötödiken a muzsikások, a hatodikon meg a hetedikon pedig a szakácsok meg a főzőasszonyok.

Kérdezi a vőlegény a macskát:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már ma valamit?

— Nem ettem én még semmit, csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron meg a tehenet az istállóban meg a bikát a kapu előtt és most titeket is bekaplak! — És ezzel bekapta az egész lakodalmas menetet.

Amint tovább ment, szembe masírozott vele egy ezred katona.

Azt kérdezi a generális:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már ma valamit?

— Nem ettem én még semmit, csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron meg a tehenet az istállóban meg a bikát a kapu előtt meg a lakodalmas menetet és most titeket is bekaplak! — Láttál-e ilyet? bekapta az ezred katonát.

De most már akkora lett a macska, hogy nem fért el a földön. Fölment hát az égre. Találkozott ott a Holddal.

Kérdi a Hold:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már ma valamit?

— Nem ettem én még semmit, csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron meg a tehenet az istállóban meg a bikát a kapu előtt meg a lakodalmas menetet meg egy ezred katonát és most téged is megeszlek. — Hamm! bekapta a Holdat és ment tovább. Találkozott a Nappal.

Kérdezi a Nap:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már valamit?

— Nem ettem én még semmit, csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron meg a tehenet az istállóban meg a bikát a kapu előtt meg a lakodalmas menetet meg egy ezred katonát meg a Holdat, és most téged is megeszlek. — És jaj! bekapta a Napot is. Hideg és sötét lett minden; csak az égen vándorolt kísértetiesen az óriási macska.

Egyszerre csak szembe táncolt vele egy aranyozott szarvú, incifinci kis fehér kecske.

Kérdezi a kecske:

— Jó reggelt macska! Ettél-e már valamit?

— Nem ettem én még semmit, — mondja a macska — csak egy csésze tejet meg egy csésze zsírt meg az urat az udvaron meg a tehenet az istállóban meg a bikát a kapu előtt meg a lakodalmas menetet meg egy ezred katonát meg a Holdat meg a Napot az égen, de még éhes vagyok és most téged is megeszlek. — Hohó! — kiáltott a kis kecske. — Az kettőn áll ám! — Azzal nekiszögezte aranyos szarvacskáját a nagy macska hasának és sipsz! fölhasította.

Egyszerre kifordult abból minden. A Nap és a Hold rögtön sütni kezdtek, a katonák masíroztak, a lakodalmások muzsikáltak, a bika, a tehen, az úr meg örömben körülugrálták a nagy macskát, ami úgy feküdt az úton, mint egy lapos, rongyos, üres tarisznya. — Eddig volt, mese volt, vége volt.

Világ folyása.

A háborús események nagy gyorsasággal haladnak előre. A német seregek elfoglalták Páris, Franciaország fővárosát s ezzel együtt Franciaország jórészét is. A francia seregek fővezére s a francia kormány fegyverszünetet kért a német seregektől. Mire a „Bizalom“ jelen száma megjelenik, addigra a fegyverszünetet a németek és franciák bizonyára meg is kötötték már.

Ezzel egyidejűleg más események is lejátszódtak. Június elején ugyanis Olaszország is beavatkozott a háborúba Németország oldalán s megtámadta Franciaországot. Franciaország tehát nem csak Németországtól, hanem Olaszországtól is fegyverszünetet kért.

Lapzártakor még úgy áll a helyzet, hogy Anglia egymaga is folytatni akarja a háborút Németország ellen.

A 10 hónap óta tartó háborúnak rengeteg áldozata van s minden jóérzésű ember egyért könyörög és imádkozik: mielőbbi békéért! Olyan békéért, amely biztosítja az emberiség jobb jövőjét!

Jó órában látták meg a napvilágot.

A kormányzó országlásának 20 éves évfordulóján, március 1-én született gyermekek a biztosító intézetektől 500—500 pengős ajándékbeszámítót kaptak. Tizennyolcéves korukban megkapják a pénzt és annak kamatait. Az országban összeírták az igényjogosultakat. Kiderült, hogy 727 gyermek született március 1-én. Ebből 371 fiú. A szülők aránya foglalkozás szerint így oszlik meg: földmunkás 277, kisgazda 202, iparmunkás 109, kereskedő 49, tisztviselő 22 és 62 egyéb foglalkozású.

Szerkesztői üzenetek.

A „Bizalom“ utolsóélti — június elseji — számában rövidke cikk jelent meg: „A finnek bosszúja“, amely elmondja, hogy a finnek a bevonuló oroszok részére bibliákat készítettek. Bár magától értődik, de mégis hangsúlyozni kívánjuk, hogy a bosszú szó a cikk címében nemes értelemben van használva s a nemes bosszú nem üldözendő, hanem követendő cselekedet. Bár mi is, mindnyájan úgy állnánk bosszút ellenségeinken, hogy valamit javukra cselekszünk, mint a finnek az oroszoknak.

Felolós szerkesztő és kiadó:

GÖLLNER MÁRIA.

E jótékonyági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE.

Budapest, V., Markó-utca 27. földszint 6. szám.